

Huvudman

Haparanda kommun
kommunen@haparanda.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gränsskolan i Haparanda kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 1 juli 2022.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Gränsskolan i Haparanda kommun. Skolinspektionen har den 1 juli 2022 beslutat att förelägga Haparanda kommun att senast den 1 november 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och rätten till utbildning. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Haparanda kommun en anmärkning rörande elevens val.

Haparanda kommun har inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Haparanda kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att utredningar kring uppmärksammade elevers eventuella behov av särskilt stöd initierats, genomförts och avslutats. Haparanda kommun har även inkommit med dokumentation varav framgår att rektorn fattat beslut om åtgärdsprogram efter genomförda utredningar om särskilt stöd i elevärenden där beslut om åtgärdsprogram saknats. Huvudmannen har även redovisat vilken bedömning som aktualiserats, det vill säga om det handlar om beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram för några specifika elever.

Av Haparanda kommuns redovisning framgår vidare att en genomgång aktualiserats avseende samtliga beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Samtliga beslut om anpassad studiegång som fattats av rektorn under höstterminen 2022 har bifogats huvudmannens redovisning. Besluten innehåller både motivering och uppgifter om vilka avvikelser som gjorts från timplanen och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Det framgår även att uppföljning och utvärdering av den anpassade studiegången kommer att genomföras där elev, vårdnadshavare, mentor och representanter från elevhälsan involveras. Av dokumentation som getts in i ärendet framgår dessutom att det i flera elevärenden uppmärksammats att skolenheten behöver genomföra nya eller kompletterande utredningar rörande elevers behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd och om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga huvudmän. Det gäller bland annat krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut. De beslut som kan överklagas enligt skollagens 28 kap. omfattas av förvaltningslagens bestämmelser om överklagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Haparanda kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att tidigare påtalade brister är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rätten till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Haparanda kommuns redovisning framgår att huvudmannen i samband med terminsstart höstterminen 2022 informerat lärare och övrig skolpersonal om rutiner som gäller vid en elevs frånvaro. Huvudmannen har bifogat underlag i form av bland annat kartläggningmaterial och samtalsmallar som ska användas vid utredning av orsakerna till en elevs frånvaro.

Huvudmannen har bifogat en översikt över samtliga initierade utredningar för elever med uppmärksammat problematisk frånvaro. Av dokumentationen framgår bland annat när utredningar initierats och avslutats samt när huvudmannen informerats om att en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro har startats. Av Haparanda kommuns redovisning framgår även att utredningar initierats eller uppdaterats/kompletterats för några specifika elever. Det framkommer också att skolenheten, efter myndighetens tillsynsbesök, uppmärksammat ytterligare elever med oroande frånvaro där utredningar av orsakerna till frånvaron och i vissa fall även behovet av särskilt stöd initierats. Huvudmannen redovisar även en sammanställning över vilka åtgärder som aktualiserats för elever med problematisk frånvaro. Några exempel på åtgärder som aktualiserats för att komma till rätta med frånvaro är särskilt stöd i form av beslut om undervisning i särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång, stödperson utifrån mående,

samverkan med externa aktörer, daglig kontakt mellan skola och hem, hembesök och hämtning i hemmet, samtalsstöd med professioner inom elevhälsan och undervisning i kombination med praktik. Det framkommer även att flera elever ökat närvaron i skolan under höstterminen 2022.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av 7 kap. 21 § skollagen framgår att hemkommunen i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatserna med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Haparanda kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller rätten till utbildning. Skolinspektionen bedömer att tidigare påtalade brister är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevers val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Haparanda kommuns redovisning framgår att elever vid skolenheten numera erbjuds att välja mellan undervisning i matematik, engelska, svenska/svenska som andraspråk, idrott eller modersmålsundervisning (finska och arabiska) inom ramen för elevens val. Huvudmannen uppger att om det är för många elever som väljer ett visst ämne i förhållande till antalet platser kommer lottning att tillämpas.

Rättslig reglering

I 10 kap 4 § skollagen återfinns en uppräknning av de ämnen som undervisningen i grundskolan ska omfatta. Av tredje stycket framgår att det ska finnas elevens val där undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

Av 9 kap 8 § skolförordningen (2011:185) framgår att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

I 9 kap. 11 § skolförordningen stadgas att undervisning i ett ämne inom elevens val till sitt innehåll och sin inriktning ska vara förenlig med kursplanen och med kunskapskraven.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer att tidigare påtalade brister avhjälpes. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Ellen Kalman.

Juristen Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Ann-Sofie Andersson medverkat.